טו' ניסו

יִטוֹל יָדָיו וְיֹאכֵל אֲפִיקוֹמָן וִיבָרֵךְּ בִּרְכַּת־הַמְּזוֹן בְּלֹא כוֹס. אֲבָל אִם הוּא נִזְהָר לְבָרֵךְ תָּמִיד בִּרְכַּת־הַמְּזוֹן עַל הַכּוֹס, וְעַתָּה לֹא יוּכַל לְבָרְךְּ עַל הַכּּוֹס, מְשׁוּם דַּהְוֵי מוֹסִיף עַל הַכּּוֹסוֹת, לָכֵן לֹא יֹאכֵל אֲפִיקוֹמָן, וְיִסְמוֹךְּ עַל הַמַּצָּה שָׁאָכַל תְּחָלָה.

סִימָן קכ הַלְכוֹת סְפִירַת הַעֹמֵר וִימֵי הַסְּפִירָה

- א) בְּלֵיל שֵׁנִי שֶׁל פֶּסַח, מַתְחִילִין לִסְפּּר סְפִירַת הָעֹמֶר. וְסוֹפְּרִין מְעָמֶר. הַמְּלֶּיל שֵׁנִי שֶׁל פָּסַח, מַתְחִילִין לִסְפּּר סְפִירַת הָעֹמֶר. וְסוֹפְרִין מְעָבָּד, זְמַנָּהּ כָּל הַלָּיְלָה. בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, בְּלֵיל שֲׁבָּת וְיוֹם־טוֹב, סוֹפְרִין לְאַחֵר הַמְּדִּישׁ, כְּדִי לְהַקְדִּים קְדֻשַׁת הַיוֹם. וּבְמוֹצָאֵי־שַׁבָּת וְיוֹם־טוֹב, סוֹפְרִין קּדֶם הַבְּדָּלָה, כְּדֵי לְאַחֵר יְצִיאַת הַיוֹם. וּכְשֶׁחָל יוֹם־טוֹב הָאַחְרוֹן סוֹפְרִין קּדֶּם הַבְּדָּלָה, בְּדִי לְאַחֵר יְצִיאַת הַיּוֹם. וּכְשֶׁחָל יוֹם־טוֹב הָאַחְרוֹן בְּם בֵּן בְּמוֹצָאֵי־שַׁבָּת, שָׁאוֹמְרִים קִדּוּשׁ וְהַבְדָּלָה עַל כּּוֹס אֶחָד סוֹפְרִין גַּם בֵּן קְּדֶם, כְּדִי לְאָחֵר אֶת הַהַבְּדָּלָה.
- ב) מִי שֶשָׁכַח כָּל הַלַּיְלָה וְלֹא סָפַר, יִסְפּוֹר בִּיּוֹם בְּלֹא בְּרָכָה, וּבַלֵּילוֹת שָׁאַחַר כָּדְּ יִסְפּוֹר בִּבְרָכָה, וְאִם שָׁכַח גַּם כָּל הַיּוֹם, יִסְפּוֹר אַחַר כָּדְּ בְּכָל הַאִּחַרְיָה, וְאִם שָׁכַח גַּם כָּל הַיּוֹם, יִסְפּוֹר אַחַר כָּדְּ בְּכָל הַלִּוֹת בְּלֹא בְרָכָה, וְאִם נִסְתַּפֵּק לוֹ אִם סָפַר בַּלַיְלָה אוֹ לֹא, אַף־עַל־פִּי שָׁלֹא סָפַר בַּיּוֹם שֶׁלְאַחֲרָיו, מִכָּל מָקוֹם יָכוֹל לִסְפּוֹר שְאָר הַלֵּילוֹת בְּבַרַכַה.
- ג) הַשּוֹאֵל מֵחֶבֵרוֹ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אוֹ אַחַר כָּדְּ, כַּמָּה מוֹנִים הַיּוֹם, יאמַר לוֹ, אֶתְמוֹל הָיָה כָּדְּ וְכָדְּ. שֶׁאִם יאמַר לוֹ כַּמָּה מוֹנִים הַיּוֹם, אֵינוֹ רַשַּׁאִי לָבֵרָדְּ אָחַר כַּדְּ עֵל הַסְּפִירָה.
- ד) לְכַתְּחִלָּה קֹדֶם שִׁיְּבָרְךְּ, צָרִיךְּ שֶׁיִּדַע עַל מָה הוּא מְבָרֵךְ, דְּהַיְנוּ שָׁיֵּדַע כַּמָּה יָמִים הוּא בַּסְּפִירָה. וּבְדִיעְבַד אִם לֹא יָדַע וּפָתַח וּבֵרַךְּ עַל

^{1.} Since this is a mitzvah, that is done only at a certain, specific time, women are exempt from counting the *Omer. Magein Avraham* says that women have since accepted this mitzvah as an obligation, but *Mishnah Berurah* says that in our areas, women are not accustomed to count the *Omer.* He quotes from *Shulchan Shlomo* that women certainly should not say the berachah. (*Mishnah Berurah* 489:3)

^{2.} You should also stand for the berachah. If, however, you did count while sitting, you have still fulfilled your obligation (and you need not count over again). (*Ibid.* 489:6)

hands, eat the *afikoman*, and say *Birkas Hamazon* without a cup of wine. However, if you are scrupulous, and always says *Birkas Hamazon*, over a cup of wine, and now cannot do it, because you would be adding to the four cups, (which is forbidden), then you should not eat the *afikoman*, but rely on the matzah, which you ate before.

April 24

Chapter 120

The Laws of Counting the Omer and the Days of Sefirah

- 1) On the second night of Pesach, we begin counting the *Omer.* You should stand during the counting. ² The mitzvah requires that the *Omer* be counted, as soon as possible after nightfall, ³ after (three medium-size star) stars begin to appear. If you did not count at the beginning of the evening, you may count the entire night. In the synagogue, on the eve of Shabbos and Yom Tov, we count after the *Kiddush* is said, in order to give precedence to the (proclamation of the) holiness of the day. ⁴ At the conclusion of Shabbos and Yom Tov, we count before the *Havdalah* is said, in order to delay the end of the day. If the last day of Yom Tov occurs on Shabbos night, when the *Kiddush* and the *Havdalah* are said over one [the same] cup of wine, we also count before, in order to postpone the *Havdalah*.
- 2) If you forgot to count during the night, you should count during the daytime, but without a berachah. On subsequent nights, you may count with a berachah. If you neglected to count an entire day, you should count on all subsequent nights, without saying the berachah. If you are not sure whether or not you counted that night, even though you did not count on the following day, nevertheless, you may count the remaining days with a berachah.
- 3) If someone asks you, during twilight or later, "What is tonight's count?" You should tell him, "Yesterday was such-and-such," for if you would tell him today's count, you are not permitted to say the berachah, when you count the *Omer* later that night.⁶
- 4) Before saying the berachah, you should know what the berachah is for; that is, you should know the exact number of days of the *Omer*. ⁷ However, if you did not

^{3.} Counting the *Omer* is done after the *Maariv* prayer, before saying *Aleinu*. Later *Poskim* rule, however, once the stars have appeared, the *Omer* may be counted even before *Maariv*. (*Ibid*. 489:2,18)

^{4.} At home, however, we must count the *Omer* before *Kiddush*, as it is forbidden to eat before counting the *Omer*. (*Ibid*. 489:39)

^{5.} This law also applies, if you realized you counted the wrong *Sefirah* yesterday. (*Ibid.* 489:35)

^{6.} However, if, for example, you just said the number twelve, without saying today is the twelfth day, you can still count the Omer with a berachah. (Ibid. 489:22)

^{7.} The later *Poskim* rule that it is permitted to count the *Omer* in any language you understand. If you do not understand, and, thus, you do not know what you are counting, you cannot fulfill your obligation, even if you count in Hebrew. (*Ibid.* 489:11)

דַּעַת שֶׁיִּסְפּוֹר כְּמוֹ שֶׁיִּשְׁמַע מֵחֲבֵרוֹ, גַּם כֵּן יָצָא. וְכֵן אִם בֵּרַדְּ עַל דַּעַת לְסְפּוֹר אַרְבָּעָה יָמִים, וּלְאַחַר שֶׁבֵּרַדְּ נִזְכַּר שֶׁצָּרִידְּ לִסְפּוֹר חֲמִשָּה, סוֹפֵּר חֲמִשָּׁה וְאֵינוֹ צָרִידְ לְבָרֵדְ שֵׁנִית. וְכֵן אִם טָעָה בַּסְפִירָה, כְּגוֹן שֶׁהָיָה צָרִידְ לוֹמֵר שְׁשָׁה יָמִים וְאָמַר חֲמִשָּׁה יָמִים, אִם נִזְכַּר מִיָּד, סוֹפֵר כָּרָאוֹי וְאֵינוֹ לוֹמֵר שְׁשָׁה יָמִים וְאָמַר חֲמִשָּׁה יָמִים, אָם נִזְכַּר מִיָּד, סוֹפֵר כָּרָאוֹי וְאֵינוֹ צִרִידְּ לַבַּרֶדְ שֵׁנִית. אַבַּל אִם הִפְּסִיק קַצְת, צַּרִידְּ לָבֵּרֶדְ שֵׁנִית.

- ה) בְּכָל יוֹם־טוֹב אָם חָל לֵיל רָאשׁוֹן בַּשַּׁבָּת שֶׁאֵין אוֹמְרִים אָז מַעֲרָבִית, אֲזַי בְּלֵיל שֵׁנִי אוֹמְרִים הַמַּעֲרָבִית מִלֵּיל רָאשׁוֹן, חוּץ מְפֶּסַח, שָׁאֲפִלּוּ חָל לֵיל רָאשׁוֹן בַּשַּבָּת, מִכָּל מָקוֹם בְּלֵיל שֵׁנִי אוֹמְרִים מַעֲרָבִית שַׁשַּיֵּכֶת לוֹ, מִפְּנֵי שֶׁמְדַבֵּר מִקְּצִירַת הָעֹמֶר שֶׁהָיְתָה בְּלֵיל זֶה.
- ו) בִּימֵי הַסְּפִירָה מֵתוּ תַלְמִידִי רַבִּי עֲקִיבָא בִּשְׁלשָה וּשְלֹשִים יוֹם, וְלָכֵן נוֹהְגִין בַּיָּיָמִים הָאֵלּוּ קְצָת אֲבֵלוּת, שָׁאִין נוֹשְׂאִין נָשִׁים וְאֵין מְסְתַּבְּרִים. וְיֵשׁ חִלּוּקֵי מִנְהָגִים בְּמִסְפַּר שְׁלשָׁה וּשְׁלשִׁים יוֹם הָאֵלֶּה, יֵשׁ מְסְתַּבְּרִים. וְיֵשׁ חִלּוּקִי מִנְהָגִין אוֹתָן מִיּוֹם רִאשׁוֹן דִּסְפִירָה, וְלָכֵן אוֹסְרִין עַד מְקוֹמוֹת נוֹהָגִין שֶׁחוֹשְׁבִין אוֹתָן מִיּוֹם רִאשׁוֹן דִּסְפִירָה, וְלָכֵן אוֹסְרִין עַד לְיֵעַ תְּבָּוֹ וּאְדָשַׁת רִאשׁ־חֹדֶשׁ אִיָּר בַּשַּׁבָּת, דְּיָשׁ בּּוֹ שְׁתָּי קְדָשׁוֹת, קְדָשׁת רֹאשׁ־חֹדֶשׁ, אָז מַתִּירִין לְשָּא, וְכֵן לְהִסְתַּפֵּר בְּעֶרְב שַּבָּת וּבְיוֹם לַ״ג בָּעֹמֶר, וְכֵן מִשְּׁם וְאֵילַךְ מַתִּירִין, מִפְּנֵי שֶׁבְּיוֹם לַ״ג בָּעֹמֶר בִּיוֹם לַיֵּג בְּעֹמֶר וְלְכֵן מַרְבִּים בּוֹ קְצָת שִׁמְחָה, וְאֵין אוֹמְרִים בּוֹ תַּעָּת הַיּוֹם כְּכֵלוֹ, וְלָכֵן תַּנְבִים בּוֹ קְצָת, אָמְרִינָן, מִקְצָת הַיּוֹם כְּכֵלוֹ, וְלָכֵן תַּנְבִים בְּוֹ בְּעֹמֶר הַיּוֹם כְּכֵלוֹ, וְלָכֵן מֵיְבִּים בּוֹ לְאָת הִיּוֹם בְּכֵלוֹ, וְלָכֵן אֵין לְהִסְתַפֵּר אוֹ לִשָּׁא עַד לְאַחֵר שֶׁהָאיר הַיּוֹם, וְלֹא מִבְּעֶרָב. אַךְּ לְשִׁה הַשְּבָּת הִיּוֹם רִאשׁוֹן, מִסְתַבְּרִין בְּעֶרָב שַׁבָּת שָּׁלְּנִיו, לְכְבוֹד הַשַּבָּת. לַּיִבּיוֹ בְּעָבָר בִּיוֹם רְאשׁוֹן, מִסְתַבְּרִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת שָּבְּת שְׁלְּכִין, לְכִבוֹד הַשַּבָּת.
- ז) וְגֵשׁ מְקּוֹמוֹת שֶׁמַתִּירִין עַד רֹאשׁ־חֹדֶשׁ אִיָּר וְעַד בִּכְלָל, שֶׁהֵן שִׁשְּׁה עָשְׁר יוֹם, וְנִשְׁאָרִים שְׁלשָׁה וּשְׁלשִׁה יוֹם בְּאִפּוּר עַד חַג הַשְּׁבוּעוֹת (וּמְסְתַּפְּרִין בְּעֶרֶב הָחָג). וּמִכָּל מָקוֹם בְּיוֹם לַ״ג בָּעֹמֶר בְּעַצְמוֹ מַתִּירִין. (וּמְסָּל בְּיוֹם רָאשׁוֹן, מַתִּירִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל). וְיֵשׁ מְקּוֹמוֹת שֶׁמַתִּיִין עַד ראשׁ־חֹדֶשׁ אִיָּר וְלֹא עַד בִּכְלָל, וּבְיוֹם רִאשׁוֹן מְקּוֹמוֹת שָׁמַתִּּרִין עַד ראשׁ־חֹדֶשׁ אִיָּר וְלֹא עַד בִּכְלָל, וּבְיוֹם רִאשׁוֹן

^{8.} Toch kedei dibur i.e., within the time it takes to say these three words, sholom olecha Rebbe (Peace be with you Rebbe).

^{9.} Ma'aravis are poetic compositions that are inserted in the Ma'ariv service of Yom Tov. 10. Should the need arise, it is permitted to say the berachah, שָּהָחָיֵנ (shehechiyanu) during these days. (Ibid. 493:2)

know it, and began the berachah with the intention of counting the number you will hear from your neighbor, you have also fulfilled your obligation. Similarly if you say the berachah with the intention of counting four days, but after completing the berachah, you realize that you should have counted five days, you should count five [days], and need not repeat the berachah. Similarly, if you made an error in counting, for example you should have said "six days," but you said "five days," if you realize it immediately, 8 you should count the correct number, and you need not repeat the berachah; but if you made a short pause, you must repeat the berachah.

- 5) When the first night of the Yom Tov occurs on Shabbos, *ma'aravis* are omitted, ⁹ and, on the second night of Yom Tov, we say the *ma'aravis* of the first night. On Pesach, however, even if the first night occurs on Shabbos, nevertheless, on the second night we say the *ma'aravis* pertaining to that night, because it deals with the harvesting of the *Omer* which took place on that night.
- 6) During [the first] thirty-three days of the Sefirah period (the counting of the Omer), the disciples of Rabbi Akiva perished. Therefore, it is the custom during these days to observe a partial state of mourning: 10 Marriages should not be performed and you should not take a haircut (or shave). 11 There are various customs regarding (the day on which to begin) to count these thirty-three days. Some communities have the custom of counting them beginning with the first day of the Omer, and, therefore, they forbid [weddings and haircuts] until Lag ba'omer (the 33rd day of the Omer). But when Rosh Chodesh Iyar occurs on Shabbos, which has two levels of kedushah (sanctity), the kedushah of Shabbos and the kedushah of Rosh Chodesh, they permit marriages and haircuts on erev Shabbos. On Lag ba'omer and from that day on, the restrictions are permitted, because on Lag ba'omer [Rabbi Akiva's disciples] ceased to die. We, therefore, rejoice somewhat, and we do not say Tachanun on that day. Although on that very day some of them died (mourning need not be observed for a full day), for the Halachah states, a part of a day is considered as a full day; therefore, you should not take a haircut, nor should weddings be held; until after dawn (of Lag ba'omer), but not in the evening. But if Lag ba'omer occurs on Sunday, you may take a haircut on the preceding erev Shabbos, in honor of Shabbos.

7) In other communities, they permit (weddings and haircuts) until Rosh Chodesh Iyar, inclusive, which adds up to sixteen days. This leaves thirty-three days, during which these things are forbidden, [that is] until Shavuos, (but they permit haircuts on erev Shavuos). Nevertheless, on Lag ba'omer they permit (weddings and haircuts); (and if Lag ba'omer occurs on Sunday, they permit them on erev Shabbos, as I have written above.) In still other communities, they permit (these things) until Rosh Chodesh Iyar, exclusive of that day, and on the first day of Rosh Chodesh, the

^{11.} Those that are permitted to shave on *Chol Hamoed*, are also permitted to shave during *Sefirah*. (See *Kitzur Shulchan Aruch* 104:11) (*Ibid*. 493:1)

דְּרֹאשׁ־חֹדֶשׁ מַתְחִיל הָאִסוּר, וְיוֹם הָרִאשׁוֹן דְּהַגְּבָּלָה הוּא יוֹם הַלַּ״ג, וְאַמְרִינָן בּוֹ, מִקְצָת הַיּוֹם כְּכֵלוֹ, וּמֻתָּרִין לִשָּׁא וּלְהְסְתַּפֵּר בָּהֶן, וְגַּם בְּיוֹם לְּצִתֹּרִין לִשָּׁא וּלְהְסְתַּפֵּר בָּהֶן, וְגַם בְּיוֹם לַ״ג בָּעֹמֶר מֻתָּרִין (וּרְמוֹ שֶׁבָּתַבְתִּי לְעֵיל). וּצְרִיכִין לִנְהֹג בְּכָל קְהִלָּה מִנְהָג לַ״ג בָּעֹמֶר מֻהְצָתָן כָּךְּ וּמִקְצָתָן כָּךְ.

- ח) הַפַּנְדָּק (הוּא הַתּוֹפֵס אֶת הַתִּינוֹק בִּשְׁעַת מִילָה), וְהַמּוֹהֵל, וַאֲבִי הַבֵּן, מֻתָּרִין לְהִסְתַּפֵּר בְּיוֹם שֶׁלִּפְנֵי הַמִּילָה סְמוּךְ לָעֶרֶב קֹדֶם הֲלִיכָה לָבֵית־הַכְּנֵסֶת.
- ט) לַצֵשׁוֹת שִׁדּוּכִין אֲפָלוּ בִּסְעוּדָה, מֻתָּרִין בְּכָל הַיָּמִים. אַדְּ רִקּוּדִין וּמְחוֹלוֹת, אֱסוּרִין.
- י) נוֹהַגִּים שָלֹּא לַצְשׁוֹת מְלָאכָה, אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים כָּל יְמֵי הַסְּפִירָה מִשְׁקִיעַת הַחַמָּה עַד לְאַחַר סְפִירַת הָעֹמֶר, וְרֶמֶז לָזֶה, שֶׁנָּאֱמַר, שָׁבַע שַׁבָּתוֹת, מִלְשׁוֹן שְׁבוֹת, שֶׁבִּזְמֵן הַסְּפִירָה, דְּהַיְנוּ מִשְׁקִיעַת הַחַמָּה וְאֵילַדְּ, יֵשׁ לִשְׁבּוֹת מִמְלָאכָה עַד לְאַחַר הַסְּפִירָה.
- יא) בְּלֵיל רָאשׁוֹן דְּשָׁבוּעוֹת, מְאַחֲרִין מִלְּהִתְפַּלֵּל עַרְבִית עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים. שֶׁאִם יִתְפַּלְלוּ קֹדֶם וִיקַבְּלוּ קְדֶשׁת יוֹם־טוֹב, חָסֵר מְעַט מִתִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים יְמֵי הַסְּפִירָה. וְהַתּוֹרָה אָמְרָה, שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימוֹת תִּהְיֶינָה.

סִימָן קכא הָלְכוֹת הַּעֲנִית־צִבּוּר

א) מִצְוַת עֲשֵׂה מִדִּבְרֵי הַנְּבִיאִים לְהִתְעַנּוֹת בַּיָמִים שָׁאֵרְעוּ צָרוֹת לַאֲבוֹתִינוּ. וְתַכְלִית הַתַּעֲנִית הִיא, כְּדִי לְעוֹרֵר אֶת הַלְּבָבוֹת לְפַּקָחַ עַל דַּרְבֵי הַתְּשוּבָה, וּתְהִי זֹאת זִּכָּרוֹן לְמַצְשֵׂינוּ הָרָעִים וּמַעֲשֵׂי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁהָיּ בְּרְבִי הַתְּשוּבָה, וּתְהִי זֹאת זִּכָּרוֹן לְמַצְשֵׂינוּ הָבְּרוֹת. וּבְזְכְרוֹן הַדְּבָרִים כְּמֵצְשִׁינוּ עַתָּה, עַד שָׁנָּרְמוּ לָהֶם וְלָנוּ אוֹתָן הַצְּרוֹת. וּבְזְכְרוֹן הַדְּבָרִים הָאֵלֶה, נְשׁוּב לְהַטִּיב, כְּמוֹ שֶׁנָּאֱמַר, וְהָתְוִדּוּ אֶת־עֲוֹנָם וְאֶת־עֲוֹן אֲבוֹתָם. וְלָשוּב לְלֵבוֹ הִישְׁרָה בְּתַעֲנִית, כְּמוֹ שֶׁנָּאֱמֵר בְּאַנְשֵׁי נִינְוָה, וַיַּרְא הָאֱלֹהִים מָהָן, כִּי אֵין הָעִקּר בְּתַעֲנִית, כְּמוֹ שֶׁנָּאֱמֵר בְּאַנְשֵׁי נִינְוָה, וַיַּרְא הָאֱלֹהִים אֶת־מַצְשֵׂיהָם כִּי שָׁבוּ מִדְּרְכָּה מָדְרָכָּם וֹאֶת שַׂקָם וְאֶת תַּקְבּם לֹא נָאֱמַר, אֶלָּא וַיִּרְא הָאֱלֹהִים אֶת־מַצְשֵּיהֶם כִּי שָׁבוּ מִדְּרָבָּם תִּצְנִיתם לֹא נָאֱמַר, אֶלָּא וַיִּרְא הָאֱלֹהִים אֶת־מַצְשֵּיהֶם כִּי שָׁבוּ מִדְּרָבָּם הִצְּיִיתם לֹא נָאֱמַר, אֶלָּא וַיִּרְא הָאֱלֹהִים אֶת־מַצְשֵּיהֶם כִּי שָׁבוּ מִדְּרָב מִדְּרָב מְדִּרְבִּם לֹא נָאֲמַר, אֶּלָּא וַיִּרְא הָאֱלֹהִים אֶת־מַעֲשֵיהָם כִּי שָׁבוּ מִדְּרָב מִּבְּעִבּים הִיּבְים לֹא נָאֱמָר, אֶלָּא וַיִּרְא הָאֱלֹהִים אֶת־מַצְשֵּיהָם כִּי שָׁבוּ מִדְּרָב מִדְּרָב מִינִים בְּיִבּים בִּי שָׁבוּ מִדְּרָב מִּיבְּים בְּיִבּים בְּיִבּים לֹא נָאֱמָר, אָלָּא וַיִּרְא הָאֵלהִים אֵלְרִים בְּיבְּים בִּי שָׁבוּ מִדְּיִב בְּים בְּיבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִבּים בְּנִים בְּיִבּים בְּיִּבְּים בְּיִבּים בְּיִנְים בְּיִיבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּתִבְּנִית, בְּיִבְּים בְּעִבּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּעְיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּיְיִים בְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּיִּים בְּיִּים בְּיִם בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיוֹים בְּבְים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹים בְּבְּים בְּיִים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּי

restrictions begin to apply. On the first of the three days of *Hagbalah* [the three days preceding *Shavuos*,] which is the thirty-third day (of the period the restrictions are in effect), they apply the rule, "A part of day is considered as a full day," and they, therefore, permit marriages and haircuts during these three days, as well as on *Lag ba'omer*, (as I have written above). It is essential that the entire community follow the same custom, and not that some follow one custom and others follow a different custom.

- 8) The *Sandak*, (the person who holds the infant during the *bris* circumcision), the *mohel*, and the father of the infant, are permitted to take a haircut (and shave) on the day before the *bris*, towards evening, before going to the synagogue. 12
- 9) Engagement parties, even with a meal, are permitted during all the *Sefirah* days; but dancing is forbidden.
- 10) It is the custom that no work is performed, by either men or women during the *Sefirah* days, from sunset, until after the counting of the *Omer*. There is an allusion for this (in the Torah), because it is said, "Seven weeks" (Leviticus 23:15). [The word *shabbasos*, meaning weeks,] is derived from *shevos*, denoting rest, indicating that during the time we count the *Omer*, that is from sunset on, you should rest [refrain] from doing any work, until after you have counted the *Omer*.
- 11) On the first night of *Shavuos*, the *Maariv* service is delayed, until the stars come out, for, if we would hold the service before this time, and usher in the Yom Tov, a bit of time will be lacking from the forty-nine days of the *Sefirah*, and the Torah says, "They shall be seven *complete* weeks" (Leviticus 23:15).

Chapter 121

Laws Concerning Public Fast Days

1) It is a positive commandment, ordained by the Prophets, to fast on those days on which tragic events occurred to our forefathers. The purpose of the fast is to stir our hearts to reflect on the ways of repentance, and to serve as a reminder of our own evil deeds, and the deeds of our forefathers, which were as reprehensible as ours, and caused all these troubles for them as well as for us. By remembering these events we will improve our ways, as it has been said, "They will then confess their sins and the sins of their fathers" (Leviticus 26:4). Therefore, it is everyone's duty to take it to heart on those days to examine his past actions and to repent; for fasting is not the main thing, as it was said about the people of Nineveh, "And God saw their deeds" (Jonah 3:10), and our Rabbis, of blessed memory, have said, "It does not say, 'He saw their sackcloth and their fast,' but 'God saw their deeds, that they had turned away from their evil ways.'" Fasting is only a preparation for

^{12.} If the *bris* (circumcision) will be held on Shabbos, they are permitted to take a haircut or shave on Friday, even before midday. (*Ibid.* 493:13)